

*Спеціалізованій вченій раді Д 35.051.01
Львівського національного університету
імені Івана Франка*

ВІДГУК

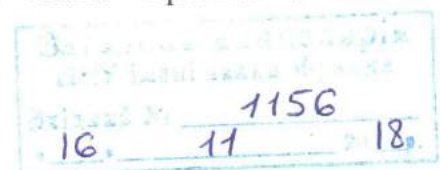
офіційного опонента кандидата економічних наук, доцента
Островської Галини Йосипівни
на дисертаційну роботу Нестор Ольги Юріївни
на тему «Стратегічне фінансове планування в діяльності
суб'єктів господарювання України»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук
за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит

Актуальність обраної теми дослідження

Сучасний етап становлення економіки, заснованої на знаннях, вважається ерою переосмислення філософії підприємництва та новітніх підходів до системи управління ним. Трансформація підсистем і функціональних напрямів фінансового менеджменту здійснюється в контексті пошуку ефективних технологій організації та керування бізнесом, унікальних компетенцій, новітніх моделей та інструментів, які здатні генерувати додатковий фінансовий ефект, забезпечувати постійне вдосконалення фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання, підвищувати їх конкурентоспроможність та цінність для споживачів й інших стейкхолдерів. За таких умов стратегічне фінансове планування, як інструмент забезпечення інноваційного розвитку суб'єктів господарювання, потребує сучасних підходів в контексті підвищення його ефективності. Зважаючи на це, актуальність представленої дисертаційної роботи Ольги Юріївни Нестор не викликає сумнівів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Нестор О. Ю. є складовою наукових досліджень Львівського національного університету імені Івана Франка. У межах

науково-дослідної роботи кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка «Фінансові стратегії розвитку економіки України» (державний реєстраційний номер 0112U004029) автором проаналізовано середовище функціонування суб'єктів господарювання в контексті інтеграції України у світове господарство та європейський економічний простір зокрема, та запропоновано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності процесу стратегічного фінансового планування; а також «Формування фінансового потенціалу національної економіки» (державний реєстраційний № 0116U001677), у якій внесок автора полягає у проведенні дослідження теоретичних та методичних аспектів стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання України.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Представлена робота є цілісним самостійним дослідженням. Структура роботи логічно побудована та відповідає предмету, об'єкту, меті та завданням дослідження. Просліджується тісний взаємозв'язок поставлених завдань, наукової новизни та сформульованих висновків.

Обґрунтованість наукових положень дисертації базується на використанні сучасних теорій і концепцій провідних наукових шкіл, творчого потенціалу вітчизняних та зарубіжних вчених, які здійснили вагомий внесок у створення наукового підґрунтя вирішення проблем щодо підвищення ефективності стратегічного фінансового планування діяльності суб'єктів господарювання. Аналітична частина роботи виконана з використанням значного масиву статистичних даних, що всебічно характеризують предметну область дослідження. Це дає змогу говорити про високий рівень достовірності отриманих результатів та сформульованих на їх основі висновків.

У вирішенні поставлених завдань автором використано широке коло загальнонаукових та специфічних методів наукового пізнання, а саме: історичний, діалектичного пізнання, формалізації, фінансового аналізу, опитування, індукції та дедукції, теоретичного узагальнення і системного аналізу, статистичний, логічний, графічний і табличний.

Аналіз змісту дисертації, автореферату та опублікованих праць підтверджує достатній ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, які містяться у дисертації та виносяться на захист.

Аргументованість та достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, поданих автором у дисертації, ґрунтується на використанні конкретного переліку монографічної та періодичної літератури, нормативно-правових актів з питань організації процесу стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання України, офіційних даних Державної служби статистики України, методичних рекомендацій Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Інтернет-джерел, аналітичних досліджень провідних аудиторських компаній та власних розрахунків автора.

Основні положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, їх новизна

Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи, опублікованими її автором науковими працями та авторефератом дає підстави для висновку, що поставлену автором мету дослідження досягнуто, завдання загалом вирішені, а отримані результати характеризуються науковою новизною і є достатньо обґрунтованими та достовірними, оскільки базуються на всебічному та об'єктивному аналізі досліджуваних явищ і процесів.

Структура дисертації побудована відповідно до поставленої мети та завдань. Три розділи знаходяться у логічному взаємозв'язку і охоплюють теоретичні та прагматичні аспекти обраної теми, забезпечуючи цілісність роботи. Матеріал викладений логічно, послідовно. Таким чином, зміст

роботи, широкий перелік (295 назв) використаних фахових літературних джерел, значний обсяг проаналізованого практичного матеріалу, статистичної інформації свідчать про повноту і глибину проведеного дослідження, що дало змогу отримати важливі наукові і практичні результати.

Найсуттєвіші з них полягають у такому.

У першому розділі дисертаційної роботи розкрито понятійно-термінологічний апарат стратегічного фінансового планування, зокрема, поняття «стратегічне фінансове планування», «архітектоніка системи інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного фінансового планування», виділено етапи становлення стратегічного фінансового планування, виявлено його переваги та недоліки, визначено основні завдання в умовах ринкового середовища.

Автором у підрозділі 1.1 розвинуто теоретичні положення щодо тлумачення сутності стратегічного фінансового планування діяльності суб'єктів господарювання. Представлено та сформульовано (с. 28) авторське розуміння його сутності. На високому науковому рівні подано також результати дослідження генезису, поглядів на стратегічне фінансове планування та його можливості як інструмента управління суб'єктом господарювання в умовах ринку.

Другий розділ роботи ґрунтовно розкриває сутність фінансової стратегії та її особливості, при цьому здійснено аналіз вітчизняної практики стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання й виокремлено чинники впливу на ефективність стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання. Досліджено проблематику фінансової стратегії та її зв'язок зі стратегічним фінансовим плануванням, запропоновано авторське визначення дефініції «фінансова стратегія» (с. 92), проаналізовано її особливості. У роботі (підрозділ 2.2) автор здійснює аналіз чинників розвитку стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання України. Водночас важливо відзначити ґрунтовну діагностику особливостей вітчизняної практики стратегічного фінансового

планування у підрозділі 2.3 на основі узагальнення й аналізу інформації щодо діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм.

Третій розділ присвячено обґрунтуванню основних напрямів підвищення ефективності стратегічного фінансового планування, узагальненню та систематизації іноземного досвіду, що дало змогу автору окреслити пропозиції щодо напрямів його імплементації у вітчизняну практику, а також запропонувати економетричну кореляційно-регресійну модель стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання в умовах конкурентного середовища, розробити рекомендації щодо підвищення ефективності процесу стратегічного фінансового планування в умовах глобалізації економічних відносин.

Теоретичне і практичне значення результатів дисертаційної роботи

Вищенаведене дозволяє зробити висновок, що поставлені автором мета та завдання в дисертації виконані. Висновки та рекомендації, сформульовані у роботі, відповідають її змісту і підтверджують наукову достовірність проведеного дослідження.

Наукові положення, висновки й рекомендації, отримані дисертантом за результатами дослідження, є вагомим внеском у розвиток теоретичних, методичних та практичних засад здійснення стратегічного фінансового планування суб'єктами господарювання України.

Практичне значення результатів дослідження полягає у використанні розроблених автором матеріалів і рекомендацій суб'єктами господарювання, а саме: Державним підприємством «Новороздільське державне гірничо-хімічне підприємство «Сірка», ТОВ «ТД «Укренергоізолятор», ТОВ «АКБ «Тяжмашкомплект».

Науково-методичні положення дисертації застосовують у навчальному процесі на економічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка під час викладання дисциплін «Управління фінансами

суб'єктів господарювання», «Стратегічне управління фінансами», «Фінанси підприємств», «Фінансовий менеджмент», «Фінансовий аналіз».

Повнота викладення положень дисертації в опублікованих працях і авторефераті

На основі ознайомлення з публікаціями автора, є всі підстави стверджувати, що викладені в дисертації наукові результати, отримані автором особисто.

За результатами досліджень опубліковано 21 наукову працю загальним обсягом 6,75 д. а., в тому числі 4 у співавторстві (особисто автору належать 5,86 д. а.), серед них 8 статей у наукових фахових виданнях, в тому числі 1 стаття в наукометричному виданні; 1 стаття в іноземному виданні; 12 тез доповідей на конференціях. Кількість та обсяг опублікованих праць Нестор О.Ю. відповідають встановленим вимогам щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Результати дослідження презентувалися, обговорювалися та одержали позитивну оцінку на 12 міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, які проводились в Україні.

Зазначене вище та детальне вивчення наукових праць Нестор О. Ю. дозволяє зробити висновок про те, що результати дослідження повною мірою оприлюднені для захисту дисертації.

Автореферат дисертації за своїм змістом ідентично відображає основні положення, висновки та пропозиції, що містяться в дисертаційній роботі.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Відзначаючи позитивні сторони дисертаційної роботи та авторський підхід до вирішення поставленої проблеми, слід звернути увагу на окремі недоліки та дискусійні положення, які потребують додаткової аргументації.

1. У підрозділі 1.1 (с. 50) дисертант наводить переваги стратегічного фінансового планування, а саме: високий рівень ймовірності планованих сценаріїв; підвищення ефективності прогнозування майбутнього стану, викликів і можливостей суб'єкта господарювання в умовах ринкової економіки; забезпечення основи для прийняття раціональних рішень; сприяння зниженню ризику в процесі прийняття рішень; забезпечення інтеграції цілей і завдань усіх структурних підрозділів та виконавців; сприяння ефективному використанню ресурсів суб'єкта господарювання. Проте автором недостатньо чітко визначені критерії такого виокремлення та їх значення.

Крім того, говорячи про переваги стратегічного фінансового планування, автор, на нашу думку, неповною мірою обґрунтовує чинники, які забезпечують досягнення цих переваг. В контексті недостатнього розуміння керівниками і працівниками фінансової сфери значної кількості вітчизняних суб'єктів господарювання доцільності впровадження стратегічного фінансового планування та його переваг для їхньої успішної діяльності це обґрунтування, вважаємо, було б дуже доречним.

2. Не можемо погодитися із запропонованою дисертантом дефініцією поняття «архітектоніка системи інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного фінансового планування» (с. 62). Автор трактує його як сукупність інформації, а також засобів та методів її обробки, необхідної для здійснення стратегічного фінансового планування і прийняття відповідних управлінських рішень. На нашу думку, варто розширити визначення способами тлумачення та аналітичного подання інформації, оскільки для забезпечення зіставності за періодами чи аспектами діяльності суб'єктів господарювання такі способи повинні бути належним чином обґрунтовані, опрацьовані й уніфіковані.

3. У підрозділі 2.1 автор наводить перелік чинників, від яких значною мірою залежить ефективність впливу фінансової стратегії на фінансовий стан і розвиток суб'єктів господарювання (с. 91); низку чинників, від яких

залежить тривалість періоду формування і реалізації фінансової стратегії (с. 96). Однак дисертант не подає їхнього розгорнутого обґрунтування та значення. Робота значно виграла б, якби автор охарактеризував кожен з них.

4. Дисертант у підрозділі 2.2 (с. 111–121) наводить індикатори, які чинять вплив на розвиток стратегічного фінансового планування суб'єктів господарювання України. При цьому в роботі акцентується увага лише на негативних аспектах такого впливу. На нашу думку, доцільно також проаналізувати позитивні тенденції та подати пропозиції щодо їхнього підсилення.

5. Незважаючи на ґрунтовний аналіз зарубіжного досвіду стратегічного фінансового планування, проведений у підрозділі 3.1, не знайшло повноцінного відображення обґрунтування позитивного впливу його імплементації в українську практику. У цьому контексті автором подаються лише загальні висновки щодо особливостей практики стратегічного фінансового планування розвинених країн, зокрема Німеччини, США, Японії та Великобританії та можливостей запозичення цього досвіду вітчизняними суб'єктами господарювання. Вважаємо, що у контексті окресленої предметно-об'єктної сфери дослідження, даний аспект був би доречним для розгляду.

Водночас, висловлені зауваження не заперечують можливості існування авторського бачення шляхів вирішення формалізованого наукового завдання та не знижують наукової та практичної цінності основних положень дисертації, зроблених висновків, наданих рекомендацій та загальної позитивної оцінки виконаного дослідження, а лише підкреслюють актуальність, складність та комплексність обраної теми.

Дисертаційна робота є кваліфікованою науковою працею, виконаною автором особисто, характеризується єдністю і логікою викладення, містить обґрунтовані теоретичні результати і методичні положення, які мають безперечно корисну практичну значущість в науковій сфері і національній економіці.

**Загальна оцінка дисертації та її відповідності існуючим вимогам
МОН України**

Дисертаційна робота Нестор Ольги Юріївни на тему «Стратегічне фінансове планування в діяльності суб'єктів господарювання України» є самостійно виконаним завершеним науковим дослідженням, що містить наукову новизну, має теоретичну та практичну цінність. Опубліковано достатню кількість наукових праць. Автореферат дисертації відображає всі положення, що містяться в дисертаційній роботі.

За змістом, оформленням, актуальністю, глибиною вирішення наукових проблем, теоретичним і практичним значенням одержаних результатів дисертаційне дослідження на тему «Стратегічне фінансове планування в діяльності суб'єктів господарювання України» відповідає діючим вимогам, що встановлені до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук у відповідності з пунктами 9, 11, 12, 13 та 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року за № 567 (зі змінами та доповненнями), а її автор – Нестор Ольга Юріївна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит.

Офіційний опонент

кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту
інноваційної діяльності та
підприємництва
Тернопільського політехнічного
національного університету
імені Івана Пулюя

Островська Г. Й.

Підпис доц. Островської Г.Й. завіряю:

Вчений секретар Вченої ради
Тернопільського політехнічного
національного університету
імені Івана Пулюя

Крамар Г. М.